

คำปรารภ

เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าเป็นครูสอนที่วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี ข้าพเจ้าได้เขียนหนังสือ “ลพบุรีที่น่ารู้” ขึ้นเล่มหนึ่ง เพราะข้าพเจ้าเป็นครูอยู่ที่นั่นนานปี และมีความสนใจในโบราณวัตถุสถานและเรื่องราวของลพบุรีอยู่แล้ว ประกอบกับทั้งลพบุรีเป็นจังหวัดแรกที่ได้ให้ข้าพเจ้าเริ่มชีวิตรับราชการครู ด้วยเหตุเหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงเขียนหนังสือ “ลพบุรีที่น่ารู้” ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์หรือเพื่อตอบแทนบุญคุณจังหวัดนี้ก็น่าจะพอเป็นไปได้ หลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้เขียนหนังสือ “อ่างทองของเรา” ขึ้นมาอีกเล่มหนึ่ง เพราะเหตุว่า อ่างทองเป็นจังหวัดบ้านเกิดของข้าพเจ้า และการเขียนหนังสือเล่มนี้ก็เป็นการสนองบุญคุณบ้านเกิดเมืองนอนของข้าพเจ้าไปด้วยก็คงจะพอเป็นไปได้เช่นกัน หนังสือทั้งสองเล่มที่ข้าพเจ้าเขียนไปแล้วนั้น ได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์จากนักเขียนหลายท่าน ดังข้าพเจ้าได้คัดข้อความบางตอนของนักเขียนบางท่านมาลงไว้แล้ว นอกจากนั้นข้าพเจ้ายังได้รับจดหมายจากท่านผู้อ่านและเพื่อนๆ อีกหลายรายด้วยกัน ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจที่อยากจะเขียนหนังสือทำนองนี้อีกต่อไป

ต่อมาข้าพเจ้าได้รับความเมตตาจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ หันนาคินทร์ รองอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ได้ขอตัวข้าพเจ้าและอาจารย์ปรีชา พิณรุฬพันธ์ มาทำการสอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก เมื่อปีการศึกษา ๒๕๑๓ และ ๒๕๑๔ ตามลำดับ นับว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก และจังหวัดพิษณุโลกได้ให้ชีวิตรับราชการแก่ข้าพเจ้าอีก เมื่อข้าพเจ้าอยากจะทำตอบแทนบุญคุณอันนี้ก็ไม่มีอะไรที่จะดีไปกว่าทำสิ่งที่ข้าพเจ้าชอบและถนัด ประกอบกับทั้งข้าพเจ้ามีความตั้งใจไว้แต่เดิมว่า จะเขียนหนังสือทำนองเดียวกันกับ “ลพบุรีที่น่ารู้” และ “อ่างทองของเรา” ต่อไปอีก ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเขียนโครงการเสนอวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก เพื่อทำการสำรวจ ค้นคว้าโบราณวัตถุสถานและเรื่องราวของพิษณุโลกแล้วนำมาเขียนเป็นหนังสือต่อไป โดยให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลกขอความช่วยเหลือทางการเงินจากมูลนิธิอาเซีย ซึ่งท่านรองศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ หันนาคินทร์ รองอธิการที่สนับสนุนอย่างดียิ่ง

ข้าพเจ้าได้เริ่มงานนี้โดยไปขอแผนที่จังหวัดพิษณุโลกจากกรมแผนที่ทหารบก แล้วไปซื้อหนังสือค้นคว้าบางเล่มที่หาได้ยาก และยืมหนังสือเก่าเกี่ยวกับเมืองพิษณุโลก ซึ่งร้อยเอก หลวงเชอชำนาญภูเกศต์สะสมไว้ โดยคุณวิทยา นุชชม (นิสิตปีที่ ๔) ผู้เป็นหลานได้นำมาให้ยืม จากนั้นข้าพเจ้าได้เริ่มงานสำรวจค้นคว้าและถ่ายภาพโบราณวัตถุสถานต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก

ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๑๓ โดยมีเพื่อนร่วมงานในการเดินทางไปสำรวจค้นคว้าและถ่ายภาพ คือ อาจารย์ประจักษ์ สายแสง อาจารย์ไชยยศ เรืองสุวรรณ อาจารย์สุวรรณ โสฬส อาจารย์จงเจริญ เมตตา คุณประพนธ์ นิตยะประภา และนิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลกอีกหลายคนซึ่งหมุนเวียนเปลี่ยนกันไปโดยใช้เวลาในวันหยุดราชการออกเดินทางไปสำรวจค้นคว้าและถ่ายภาพ จนกระทั่งถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๑๔ จึงสำรวจครบทุกอำเภอ แต่ก็ยังไม่ทั่วทุกหนทุกแห่ง เพราะมีหลายแห่งที่การเดินทางไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย จึงต้องรอไว้เมื่อมีโอกาส การเดินทางไปสำรวจนี้ได้รับความกรุณาจากพระภิกษุ ปลัดอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ กำนัน ครู นิสิต นักศึกษา และชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้ความช่วยเหลือในการออกสำรวจอย่างดียิ่ง นับว่าการเดินทางไปสำรวจค้นคว้าและถ่ายภาพนี้ได้พบโบราณวัตถุสถาน และเรื่องราวที่น่าสนใจมากมายทีเดียว หากไม่ถ่ายภาพและไม่เขียนเรื่องราวไว้เป็นหลักฐานแล้ว ก็นับวันที่จะเสื่อมสูญและลึบเลือนไปได้

ข้าพเจ้าได้เริ่มเขียนหนังสือ “พิษณุโลกของเรา” นี้ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นวันรัชดาภิเษกพอดี นับว่าเป็นวันที่เป็นมงคลดียิ่ง และได้เขียนเสร็จก่อนวันเฉลิมพระชนม์พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๑๔ เพียง ๑๕ วัน ที่ต้องใช้เวลารวบรวม ๖ เดือนนั้น ก็เพราะข้าพเจ้าได้ไปศึกษาต่อที่แผนกบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๑๔ เป็นต้นมา จึงต้องใช้เวลาว่างจากการทำการบ้าน การเขียนรายงาน มาเขียนหนังสือและต้องเดินทางไปค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติหลายครั้งด้วยกัน พอใกล้สอบปลายเทอมหรือตอนมีการบ้านมาก มุ่งานทำรายงานมากก็ต้องเก็บงานเขียนหนังสือไว้ก่อน พอสอบเสร็จจึงได้มาเขียนต่อจนเสร็จเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๔ นี้เอง แต่ข้าพเจ้าก็เชื่อแน่วหนังสือ “พิษณุโลกของเรา” นี้คงยังไม่สมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ยังมีสิ่งที่ควรแก้ไขและเพิ่มเติมอีกมากแน่นอน หวังว่าท่านผู้รู้และชาวพิษณุโลกคงจะให้รายละเอียดแก่ข้าพเจ้าในโอกาสต่อไป

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าในการสำรวจค้นคว้า การเขียนและพิมพ์หนังสือ “พิษณุโลกของเรา” นี้ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย หากความดีของหนังสือเล่มนี้พอจะมีอยู่บ้าง ก็ขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านและของข้าพเจ้าทุกท่านด้วย

หวน พิณพันธ์
๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๔